Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2026, 19(1), 1-17
Beykent Universty Journal of Social Sciences 2026, 19(1), 1-17
https://doi.org/10.18221/bujss.1821689

Makale Türü: Araştırma Makalesi
Paper Type: Research Paper

Geliş tarihi/Recceived: 11.11.2025
Kabul tarihi/Accepted: 01.04.2026

FEMİNİST KRİMİNOLOJİDE ÖZGÜRLEŞME VE EKONOMİ TEORİLERİ ÖRNEĞİ: GOOD GIRLS

THE CASE OF LIBERATION AND ECONOMIC THEORIES IN FEMINIST CRIMINOLOGY: *GOOD GIRLS*

Sevil YILDIZ[1], Özlem ÖZGÜR[2], Gülsün TUNCER[3]

Öz

Kriminoloji; suçun nedenleri, suçun önlenmesi, suç, suçlu ve mağdurun incelenmesini araştıran bilim dalıdır. Kriminolojinin alt dalı olan feminist kriminoloji ise kadın ve suç arasındaki ilişkiyi incelerken kadınların neden suç işlediğine ve neden erkeklerden daha az suç işlediğine odaklanmaktadır. Görsel iletişim araçlarında genellikle suçlular ve polisler erkektir. Bu eril söylemle kurulan klasik anlatının kalıplarını tersine çeviren Jenna Bans tarafından yaratılan ve 2018 yılında Netflix platformunda yayınlanan *Good Girls* dizisi, kadınların yalnızca eş ve anne değil, bunlardan çok daha fazlası olduğuna, birey olarak suç da işleyebileceğine dikkat çekmektedir. Bu çalışmada, suça bilimsel olarak yaklaşan kriminoloji biliminden ve alt dalı olan, kadın suçluluğunu ve kadınların suç ile olan ilişkilerini inceleyen feminist kriminoloji açısından *Good Girls* dizisi feminist film eleştirisi yöntemiyle incelenecektir. Çalışmanın amacı, popüler kültür ve feminist kriminoloji ilişkisini inceleyerek kadın suçluların dizide temsillerini araştırmaktır. Analiz sonucunda, suç işleyen kadınların toplum tarafından kendilerine verilen rollere karşı duruş sergilediği görülmüştür.

Anahtar Kelime: Feminist Kriminoloji, *Good Girls*, Özgürleşme Teorisi, Ekonomik Teori, Kadın Suçluluğu.

Abstract

Criminology is the scientific study of crime, including its causes, prevention, and the study of criminals and victims. Feminist criminology, a subfield of criminology, focuses on the relationship between women and crime, examining why women commit crimes and why they commit fewer crimes than men. In visual communication tools, criminals and police officers are usually male. The *Good Girls* series, created by Jenna Bans and released on the Netflix platform in 2018, reverses the patterns established by this masculine discourse, highlighting that women are not only wives and mothers but much more, capable of committing crimes as individuals. This study examines the *Good Girls* series from the perspective of criminology, which approaches crime scientifically, and feminist criminology, a subfield that examines female criminality and women's relationship with crime, using a feminist film criticism approach. The aim of the study is to investigate the representations of female criminals in the series by exploring the relationship between popular culture and feminist criminology. The study is significant in that it examines the convergence of traditional criminology's masculine perspective with feminist criminology within popular culture.

Keywords: Feminist Criminology, *Good Girls*, Liberation Theory, Economic Theory, Female Criminality.

[1] Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Radyo Televizyon ve Sinema, syildiz@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1982-6163

[2] Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Radyo Televizyon ve Sinema, ozlemozgur@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0907-2687

[3] Doktora Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Radyo Televizyon ve Sinema, kulsuntuncer@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5972-8747

Extended Abstract

Criminology, a concept that can be translated as the science of crime, is defined as "the branch of science that examines crimes and criminals" in the dictionary. Criminology can also be described as a discipline that investigates the biological, psychological, sociological, ecological, and other factors and causes that influence crime, offering predictions about its occurrence and proposing solutions for its prevention. The emergence of criminology as a science is the result of collaboration between different disciplines and an increase in studies related to the concept of crime. In fact, the inadequacy in combatting crime led to the birth of criminology as a science.

Studies on crime and criminality have shown that crime varies depending on factors such as age, education, occupation, marital status, place of residence, political and economic fluctuations, and geography. In addition to these factors, another variable emphasized in terms of its relationship with the types of crime, the modus operandi of crime, and the reasons for crime is gender.

Crime has exhibited different manifestations in terms of quality and quantity across societies and over time. Cross-cultural studies have shown that as women become more actively involved in social life, the difference in crime rates between men and women decreases. Although the ratio between male and female criminality is not constant, the proportion of male offenders is higher than that of females. While some researchers attribute this difference to women's physiological characteristics, others attribute it to changes in women's status within society.

Emerging as a critique of traditional criminology, feminist criminology argues that women have been overlooked and excluded in traditional criminology. Feminist literature focuses on why women commit crimes and why women commit fewer crimes than men. In fact, it can be said that the 20th Century witnessed the full emergence of Feminist Criminology.

Theories explaining female criminality are divided into two groups: biological theories and social theories. Biological theories suggest that female criminality is due to biological reasons. It has been argued that women commit crimes due to their physical characteristics. Freud argued that women commit crimes to resemble men.

According to theorists who attribute female criminality to social reasons, crime is thought to be associated with gender. The liberation theory is particularly notable when looking at the reasons for crime associated with gender. According to this theory, as women's opportunities for socialization increase, their crime rates also increase. According to Adler, as women socialize and increase their interactions with society, they will become liberated and acquire new roles and statuses. Thus, their similarities with men will increase, leading to an increase in crime rates.

According to economic theories explaining female criminality, certain roles have been defined for women and men in the patriarchal system. The woman at home remains economically dependent on the man and cannot stand on her own two feet. The economic weakness of women directly affects crime rates. Initially, women's crime was primarily driven by the need to earn money for their children and families. Studies show that in developed countries, women commit more crimes, and women living in urban areas commit more crimes than those in rural areas.

This study examines the *Good Girls* series from the perspective of criminology, which approaches crime scientifically, and feminist criminology, a subfield that examines female criminality and women's relationship with crime. The aim of the study is to investigate the representations of female criminals in the series by exploring the relationship between popular culture and feminist criminology. The study is significant in that it examines the convergence of traditional criminology's masculine perspective with feminist criminology within popular culture.

Good Girls is an American series created by Jenna Bans in 2018, which combines crime, comedy, and drama over four seasons. The series portrays the lives of three women: Beth Boland (Chiristina Hendricks), Annie Marks (Mae Whitman), and Ruby Hill (Retta). Beth's husband, Dean Boland (Matthew Lilllard), cheated on her, mortgaged their house, and maxed out their credit cards, leaving Beth in a tough spot. Annie, Beth's sister, is divorced with a child. Her ex-husband has remarried and wants custody of their child, Ben Marks (Isaiah Stannard). Ruby, their friend, is married with two children, but one of her children needs a kidney transplant. These three women, in need of money, decide to rob a supermarket. However, they realize they have gotten into bigger trouble when the store manager recognizes Annie and their actions attract the attention of a gang laundering money in the supermarket. Trapped between debts, families, the store manager, and the police, the lives of these three women take an unprecedented turn.

In patriarchal structures, it is generally believed that women should primarily focus on the home and children. In the series, Beth, Ruby, and Annie are within these confines of patriarchal structure. The three women, trapped within the four walls of the patriarchal structure, begin to commit crimes due to economic insufficiencies. Under the economic theory, a subfield of feminist criminology, Beth, Annie, and Ruby commit their first crimes, breaking down the walls that have trapped them. Women who break free from the obedient woman model imposed by the patriarchal order have gained their freedom by committing crimes. As stated in Adler's theory of liberation, the main characters' crime rates have increased as their socialization processes have increased. After the supermarket robbery, the women meet the gang and start counterfeiting money, which increases their opportunities for crime. Enjoying their newfound freedom, the women continue to commit crimes for both their freedom and their families' and money's sake. It is noteworthy that while the initial reason for women's involvement in crime in the series is poverty, later, it is observed that women commit more crimes as they socialize more.

The first reason that pushes women to crime in the series is lack of money. This situation overlaps with the economic theory from feminist criminological theories. The fact that individuals commit crimes due to material reasons stated in the economic theory explains the first crime committed by the women in the series due to their economic difficulties. It was observed that women who met with criminals after committing their first crimes behaved in accordance with the emancipation theory of feminist criminology. According to the emancipation theory, it is dominant that the rate of crime increases with the socialisation of women. In the examined series, the socialisation of women after the first crime and their socialisation with criminals cause them to commit new crimes.

From the perspective of feminist criminology, the *Good Girls* series depicts women who commit crimes as challenging the roles assigned to them by society. It is observed in the series that while the patriarchal structure initially pushes women into crime, later women turn crime into a means to break free from this patriarchal structure.

GİRİŞ

Televizyon, internet teknolojilerinin etkisiyle yalnızca bir yayın mecrası olarak değil, üretimden dağıtıma ve izleme alışkanlıklarına kadar uzanan bütüncül bir dönüşüm süreci yaşamaktadır. Bu süreçte yeni aktörlerin ortaya çıkması, televizyon yayıncılığının endüstriyel yapısını da yeniden şekillendirmekte; türler ve formatlar giderek çeşitlenmektedir (Curtin, 2009). Bu endüstriyel yeniden yapılanma, televizyonu platform temelli bir medya ekosistemine dönüştürmüş; içerik üretimi ve dolaşımı büyük ölçüde çevrim içi dağıtım mantığı etrafında örgütlenmeye başlamıştır. Böylece filmler ve diziler yalnızca sinema salonlarında ya da televizyon ekranlarında değil, çevrim içi platformlar aracılığıyla da izlenebilir hâle gelmiş; Netflix, Hulu TV, HBO Max, PuhuTV ve Amazon Prime Video gibi dijital platformlar alternatif bir gösterim ve dağıtım alanı olarak öne çıkmıştır. Bu platformlar, yalnızca film gösterimiyle sınırlı kalmayıp, özellikle dizi üretimi ve dağıtımı açısından görsel anlatıların estetik yapısını, anlatı sürelerini ve tematik yoğunluğunu dönüştürmüştür.

Dijital yayın platformlarının yükselişiyle birlikte diziler, talebe bağlı izleme pratiklerine uyum sağlayan esnek ve uzun soluklu anlatılar hâline gelmiş; bu durum, anlatı sürekliliğini ve karakter derinliğini daha da belirginleştirmiştir (Milosavljević ve Simeunović Bajić, 2025). Dolayısıyla televizyon dizileri, yalnızca eğlence odaklı içerikler olmaktan çıkarak suç, şiddet, adalet ve toplumsal eşitsizlikler gibi konuların tartışıldığı önemli kültürel metinler hâline gelmiştir. Bu dönüşüm, kriminoloji alanında popüler kriminoloji olarak adlandırılan yaklaşımın önem kazanmasına da katkı sağlamıştır. Popüler kriminoloji, suç, şiddet ve adaletin popüler kültürdeki temsillerinin, akademik kriminolojinin sınırlarını aşan tamamlayıcı söylemler sunduğunu savunmaktadır. Özellikle dijital platformlarda üretilen dizi ve filmler, suçun toplumsal ve kültürel boyutlarını görünür kılarak izleyicinin suç, mağduriyet ve adalet kavramlarını yeniden düşünmesine olanak tanımaktadır.

Ayrıca popüler kriminoloji; uzun metrajlı filmler, televizyon dizileri, suç kurgusu, gerçek suç (true crime) programları, podcast'ler ve belgeseller gibi farklı kültürel tür ve formatları kapsamaktadır. Günümüzde gerçek suç anlatılarının hem akademik çevrelerde hem de medyada artan bir ilgiyle karşılanması, bu anlatıların dijital yayın platformları aracılığıyla yeniden canlanması, podcast formatının yaygınlaşması ve içeriklerin çağdaş medya ortamlarında birden fazla mecra arasında dolaşıma girmesiyle yakından ilişkilidir (Horeck, 2019). Bu çeşitlenme, suçun kültürel temsillerine yönelik ilgiyi genişletirken, dikkati giderek dijital platformlarda üretilen dizi anlatılarına da yönelttiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Suç temsillerine ilişkin çalışmalar, kriminoloji ve medya araştırmaları alanında önemli bir birikim ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, dijital yayın platformlarında üretilen dizilerde kadın suçluluğunun temsillerini, özellikle feminist kriminoloji perspektifiyle ele alan araştırmaların daha sınırlı olduğu görülmektedir. Dijital yayın platformlarının yaygınlaşmasıyla birlikte, Netflix gibi küresel ölçekte erişilebilir platformlarda üretilen diziler, suç ve toplumsal cinsiyet ilişkilerinin yeniden tartışılmasına olanak tanıyan yeni anlatı alanları sunmaktadır. Bu doğrultuda literatüre katkı sağlayacağı varsayımıyla bu çalışmada, Netflix'te yayımlanan *Good Girls* dizisinde yer alan kadın suçlu karakterler, feminist kriminoloji kapsamında geliştirilen özgürleşme teorisi ve ekonomik teori çerçevesinde incelenmektedir.

Çalışma; dijital platformlarda yayımlanan anlatılar aracılığıyla suçun ele alınışını, suçta toplumsal cinsiyet farklılıklarını ve kadın suçluluğunun nedenlerini tartışarak suçun bireysel bir olgu olmanın ötesinde toplumsal ve yapısal koşullar içinde nasıl temsil edildiğine ilişkin bir değerlendirme yapmayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede araştırma; kadın şiddeti ve suç failliği olgusunun karmaşık yapısını farklı bir açıdan anlamayı ve açıklamayı hedeflemekte, kadın suçluluğuna ilişkin derinlemesine yerleşmiş stereotipleri sorgulayan ve suç işleyen kadınların failliğinin nasıl kurulduğunu görünür kılan anlatılara yaklaşmak için eleştirel bir perspektif geliştirmektedir. Araştırmanın bulgularına geçilmeden önce, suç ve kriminoloji kavramları ele alınmış; ardından kadın suçluluğuna odaklanan feminist kriminoloji yaklaşımı açıklanmış; dijital platformlarda yayımlanan ve kadın suçluluğunu merkeze alan diziler ile bu alanda yapılmış sınırlı sayıdaki akademik çalışmanın temel bulgularına değinilmiştir.

1. SUÇ VE KRİMİNOLOJİ

Paul W. Tappan'a göre (1960) suç; ceza hukuku tarafından tanımlanmış, hukuken sorumluluğu yüklenebilir ve yaptırıma bağlanmış davranışları ifade eden bir olgudur. Ancak suç, yalnızca yasal bir ihlal olarak değil; toplumsal, ekonomik ve kültürel koşullar içinde ortaya çıkan bir davranış biçimi olarak da ele alınmalıdır. Tappan (1960), suçun tanımının hukuki sınırlar içinde tutulması gerektiğini savunurken suç davranışının nedenlerinin bireyin içinde bulunduğu toplumsal çevre, yapısal eşitsizlikler ve sosyal deneyimlerle yakından ilişkili olduğunu kabul eder. Bu nedenle suç, hukuken belirlenmiş bir kategori olmakla birlikte, toplumsal bağlamdan bağımsız olmayan, bireysel eylem ile toplumsal koşulların kesişiminde ortaya çıkan çok boyutlu bir olgu olarak farklı disiplinler tarafından incelenmiştir. Ancak bilim dalları suç ve suçlu ile ilgili konuları araştırırken tek bir faktörü ele alarak suçu, suçluyu ya da mağduru incelemektedir. Örneğin, psikoloji alanı sadece suçlunun ruh hâli ile ilgilenirken kriminoloji suç ile ilgili tüm kavramları ele almaktadır (Sokullu Akıncı, 2018).

Suçun önlenmesi, toplum düzeninin sağlanması ve bireylerin haklarının korunabilmesi için suç olgusunun ve suçun nedenlerinin bilimsel biçimde araştırılması gerekmektedir. Bu bağlamda kriminoloji, suç, suçlu ve mağdurun toplum içindeki konumunu ve birbirleriyle olan ilişkisini bilimsel yöntemlerle inceleyen disiplinler arası bir sosyal bilim alanıdır. Kriminoloji, suç ile suçlu arasındaki ilişkiyi neden-sonuç bağlamında ele alarak hukuki düzenlemelere kuramsal zemin hazırlamaktadır (Sokullu Akıncı, 2018). Ayrıca suç ve suçluluğu sosyal, ekonomik ve politik etkenlerle birlikte değerlendirerek çok boyutlu araştırmalar da yürütmektedir.

Kriminoloji, bireyin neden suç işlediğini; sosyal yaşamı, kişilik özellikleri, aile yapısı, psikolojik durumu, eğitim düzeyi ve ekonomik koşulları gibi çeşitli değişkenler çerçevesinde incelemektedir. Suça yol açan bu etkenlerin ortaya konulması, suç oranlarının azaltılması, suçluların topluma yeniden kazandırılması ve toplumsal düzenin korunması açısından önem taşımaktadır (Muş, 2016).

Suç, suçluluk ve suçun önlenmesi üzerine yürütülen çalışmalar, zaman içerisinde farklı kuramsal yaklaşımların ve düşünce okullarının ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Merkezine suçu alan klasik okul ile suçluyu merkeze yerleştiren pozitivist okul, kriminoloji alanının gelişiminde belirleyici rol oynamıştır (Adler, Laufer ve Mueller, 2016).

Bireyin suç işlemeden önce sonuçlarını düşünmesini sağlayan klasik okul günümüz ceza hukukunda da etkili olmuştur. Klasik dönemde etkili olan Cesare Beccaria ve Jeremy Bentham, ceza adalet sistemini eleştirerek daha adil cezalar verilmesi gerekliliğini ifade etmişlerdir (Dönmezer, 1981; Sokullu Akıncı, 2018).

Pozitivistler; suçluların davranışlarını biyolojik, sosyolojik, psikolojik nedenlere bağlamışlardır. 19. yüzyılda kriminoloji ile ilgilenen en önemli kişiler, Cesare Lombroso, Enrico Ferri ve Baron Rafaele Garofalo olarak bilinmektedir. Pozitivizmde ilk teori ise biyolojik nedenlere ilişkindir. Kriminolojinin babası olarak anılan Lombroso, suç ile insanın doğuştan var olan fiziksel yapısındaki anormallik arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Fiziksel yapıları, psikolojik durumları ve sosyal çevreleri, kişi istemese bile, onun suç işlemesine neden olurlar (Dönmezer, 1981; Sokullu Akıncı, 2018).

Çağdaş kriminolojide ise iki görüş etkili olmuştur. İlki Sigmund Freud'un suçlu kişilerin ruhsal gerilimi olduğu görüşü, ikincisi ise sosyologlar tarafından suçlu kişinin iç dünyasından suç eğilimi olduğu görüşüdür. II. Dünya Savaşı'nın ardından suç ile ilgili araştırmalar suç örgütleri, aile ilişkileri, kültür gibi konular üzerine odaklanmıştır. Dönemin kriminoloji alanında çalışmalar yapan araştırmacılar suçta, öğrenme ve kültür gibi konulara ağırlık vermişlerdir. 1960'lı yıllardan sonra ise kriminoloji, yüzünü sapma sosyolojisi, radikal kriminoloji ve eleştirel kriminoloji alanlarına çevirmiştir. Sapma sosyolojisi; sapma davranışları yasal, ahlaksal, vicdani gibi tüm yönleriyle ele almaktadır (Bal, 2016). Radikal kriminoloji, Karl Marx'tan etkilenen kriminologlar tarafından ortaya atılan, suç ve ceza alanındaki görüşleri reddederek yeni bir bakış açısıyla ceza ve adalet sisteminin yeniden oluşması düşüncesinden hareket etmişlerdir. Bu görüş, devlet yönetiminde söz sahibi olan sınıfların ceza adalet sistemini kendi çıkarları için kullanmasını engellemeye çalışır (Dolu, 2012).

Eleştirel kriminoloji ise, suçu ve suçluluğu yalnızca bireysel sapma olarak ele almak yerine; iktidar ilişkileri, toplumsal eşitsizlikler, ırkçılık ve toplumsal cinsiyet gibi yapısal sorunlar çerçevesinde inceleyen bir yaklaşımdır (Cullen, Lilly ve Ball, 2019).

1.1. Feminist Kriminoloji

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadını ikinci planda bırakarak onu edilgen bir konuma itmiştir. Aile yaşamında, sosyal hayatta ve iş hayatında bu durum daha görünür hâle gelmiş; kadın çoğu zaman özel alana hapsedilmiştir. Toplumsallaşma süreçleriyle birlikte kadınlar eğitim almış, çalışma hayatına katılmış, ekonomik özgürlük kazanmış ve ev içi sınırların dışına çıkmaya başlamıştır. Ataerkil düzen içinde baskılanan ve ikincilleştirilen kadınların, eşitsizlikler ve adaletsizlikler karşısında suça karışabildiği ifade edilmektedir (Dolu, 2012; Demirbaş, 2005).

Suçla ilgili çalışmalarda, kadın ve erkeklerde suça yönelme nedenlerinin, suç türlerinin ve suç işleme biçimlerinin farklılaştığı görülmektedir. Kadınların suç işlemesinde eğitim, göç, aile ilişkileri ve medeni durum gibi çeşitli faktörlerin etkili olduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte bu etkenlerin çoğunun toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle bağlantılı olduğu vurgulanmaktadır. Diğer bir ifadeyle, kadınların suçla ilişkilendirilmelerinde belirleyici unsurlardan biri "kadın" olmalarıdır. Erkek suç işlediğinde yalnızca suçu üzerinden değerlendirilirken, kadın suç işlediğinde toplumsal yargılar nedeniyle ayrıca "kadın" olması üzerinden ayıplanıp dışlanabildiği ifade edilmektedir (Koruculu, 2019).

Toplumsal yapı uzun süre suçu erkek davranışı olarak varsaymış ve kadınların suç işlemesi bir tehdit olarak algılanmamıştır. Bu nedenle kriminoloji çalışmaları çoğunlukla erkeklerin suçluluğu üzerine yoğunlaşmıştır. Kadınların suç işleme oranlarının erkeklere kıyasla daha düşük olduğu; suç türlerinin de çoğu zaman erkeklerin işlediği suçlardan farklılaştığı belirtilmektedir. Bu farklılıkların yaş, medeni durum, ülke ve dönem gibi değişkenlere bağlı olarak değişebileceği ifade edilmektedir (İçli, 2013). Kadınların sıklıkla işlediği suçlar arasında zina ve fuhuş gibi cinselliğe yönelik suçlar öne çıkmaktadır. Bunun yanında yeni doğan bebeği öldürme, zehirleme yoluyla öldürme, hakaret gibi suçların da kadınlar tarafından işlenebildiği belirtilmektedir. Kadının suç işlemesine erkeklere kıyasla daha sert tepkiler verildiği, bu nedenle kadınların geçmiş yaşantılarında yoksulluk, aile travmaları ve parçalanmış aile gibi sosyal ve psikolojik sorunların daha sık görülebileceği ileri sürülmektedir (İçli, 1994; İçli, 2013).

Ataerkil düzende, kadınların hem suçlu hem de mağdur konumlarını ve ceza adalet sisteminde kadınlara yönelik bakışı inceleyen feminist kriminoloji, kriminoloji literatürünün ve suç teorilerinin erkek egemen bir bakışla şekillendiğini savunmaktadır. Bu bakışın kadını pasif, duygusal ve zayıf olarak konumlandırdığı belirtilmektedir. Geleneksel kriminolojiye eleştiri olarak gelişen feminist kriminoloji, kadınların geleneksel kriminolojide görmezden gelindiğini ve dışlandığını ileri sürmektedir. Feminist literatür, kadınların neden suç işlediği kadar kadınların neden erkeklerden daha az suç işlediği sorusuna da odaklanmaktadır (Rafter ve Brown, 2022). Kadınların suçluluğunun görünür hâle getirilmesinin, kadınların suç işlemesine engel olabilmek açısından önemli olduğu ifade edilmektedir (Koruculu, 2019).

Feminist kriminolojinin tarihinin 19. yüzyıl ortalarına uzandığı belirtilmektedir. Amerika'da kadınların seçme ve seçilme haklarının tartışıldığı bu dönemde, kadın suçluluğuna ilişkin çalışmaların daha çok fahişelik ve akıl hastalığı gibi temalar etrafında şekillendiği ifade edilmektedir. 20. yüzyılda feminist kriminoloji daha belirgin bir görünürlük kazanmış; özellikle 1960'lı yıllardan sonra kriminolojideki eşitsizliklere dikkat çekilerek erkek egemen bakışın alandaki etkisi eleştirilmiştir (Dolu, 2012). 1970'li yıllar, feminist hareketlerin güç kazandığı ve bu gelişmenin kadın suçluluğu araştırmalarına da yansıdığı bir dönem olarak değerlendirilmektedir. Bu yıllarda, kadın suçluluğuna odaklanan çeşitli çalışmalar yürütülmüştür. Feminist kriminolojinin bir sonraki gelişim evresinin ise 1980'li yıllarda hız kazandığı belirtilmektedir. Bu dönemde yapılan araştırmalarda, kadın suçluluğunun neden görece daha az olduğu ve klasik kriminoloji teorilerinin kadınlar açısından ne ölçüde uygulanabilir olduğu tartışılmış; bu tartışmalar feminist kriminolojinin kuramsal gelişimine önemli katkılar sağlamıştır. Bu çerçevede, kadın suçluluğunun popüler kültürdeki temsillerini eleştirel biçimde incelemenin hem akademik hem de toplumsal açıdan önemli olduğu vurgulanmaktadır (Pasolini, 2019; Daly ve Chesney-Lind, 1988).

1.2. Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadın Suçluluğunu Açıklayan Görüşler

Kadın suçluluğunun nedenlerini açıklayan teoriler biyolojik nedenler ve toplumsal nedenler olarak iki gruba ayrılmıştır. Biyolojik nedenlere bakıldığında suçun, kişinin bireysel özelliklerinden kaynaklandığı öne sürülmüştür. Lombroso, Freud, William Isaac Thomas, Otto Pollak gibi düşünürler kadın suçluluğunun biyolojik nedenlere bağlı olduğunu söylemişlerdir. Suçlu kişilerin, diğer insanlardan

farklılıkları olduğu savunulmuştur (Sokullu Akıncı, 2018; Köksal, 2015) Lombroso, kadın suçluluğu konusunda çalışan ilk bilim insanıdır ve kadın suçluluğunu fiziksel yapılardan kaynaklandığını belirtmiştir. Örnek olarak Lombroso, erkek suçlarının karşılığı olarak fahişeliği öne sürmüştür. Lombroso, aynı zamanda suçluluğun doğuştan olmadığını ve annelik, evlilik yolları ile kadın suçluluğunun önlenebileceğini öne sürmüştür. Freud, kadınların suç işleme nedenlerini erkeklere benzemek için olduğunu savunurken Pollak ise, kadın suçluluğunu erkeklerden fiziksel olarak daha güçsüz olmalarına bağlamıştır (akt: İlbars, 2007).

Kadın suçluluğunda zamanla toplumsal yapıların araştırmalarına odaklanılarak suçun toplumsal yaşamla bağlantısı olduğu düşünülmüştür. Toplumsal cinsiyetten kaynaklanan nedenlere gelince de en başta Freda Adler (1975) ve Rita Simon'un (1976) özgürleşme teorisi gelmektedir. Özgürleşme teorisine göre, kadınların sosyalleşme olanakları arttıkça suç işleme oranlarının da arttığı savunulmuştur. Bu teorinin yanı sıra toplumsal nedenlerle açıklanan centilmenlik teorisi, kontrol teorisi, güç kontrol teorisi, ekonomik teoriler de öne sürülmüştür (Dolu, 2012; Sokullu Akıncı, 2018). Bu teorilerden güç kontrol teorisine göre erkekler suç işlemekte kadınlara göre daha özgürdür. Kadınların erkeklerden daha az suç işleme nedeni güç-kontrol teorisidir. Buna göre, erkek ev geçindirirken kadın ev ile ilgilenir. Ekonomik olarak güçlü olan erkek, kadınları ev içinde baskılar. Erkek çocuklar ev içinde ve ev dışında daha serbest bir hayata sahipken kız çocukları hep kontrol altında tutularak serbestlikleri kısıtlanır. Bu baskılar ve kontroller kadının suç işleme oranını azaltır (Hagan, Gillis, ve Simpson, 1985). Centilmenlik teorisinde, eril düzende daha zayıf görülen kadının korunup kollanması, erkekler kadar ceza almaması gerektiği düşünülür. Ayrıca bu teori kolluk kuvvetlerinin kadınlara daha merhametli davrandığını ileri sürer (Köksal, 2015). Kontrol teorisine göre, ataerkil toplumda kadın erkeklere göre daha fazla baskı altındadır. Bu baskıyla kontrol edilen kadınların erkeklere göre suç işleme oranları daha azdır. Ekonomik teoriye göre, eril düzende ekonomik bağımsızlığı olmayan kadınların suça eğilimi artmıştır (Koruculu, 2019; Tosun, 2011).

Bu çalışmada, *Good Girls* dizisindeki kadın suçlular, feminist kriminolojinin içinde yer alan, özgürleşme teorisi ve ekonomik teori açısından inceleneceğinden öncelikle özgürleşme teorisi ve ekonomik teori açıklanacaktır.

1.2.1. Feminist kriminoloji ışığında özgürleşme teorisi

Özgürleşme teorisi, Freda Adler (1975) tarafından formüle edilmiştir. Bu yaklaşıma göre kadınlar sosyalleştikçe ve toplumla olan temasları arttıkça özgürleşmekte, yeni roller ve statüler kazanmaktadır. Bu süreç, kadınların erkeklerle olan benzerliklerini artırmakta ve buna paralel olarak bazı suç türlerine katılım oranlarında artış gözlemlenmesine yol açabilmektedir. Adler (1975) ve Simon (1976), kadın suçluluğunun görece düşük olmasının temel nedenini, ataerkil düzende kadınların ikinci sınıf konumda görülmesine bağlamaktadır (Dolu, 2012).

Özellikle kırsal bölgelerde yetişen ve ataerkil sistem içerisinde baba ve erkek kardeşlerinin denetimi altında bulunan kadınların ev dışına çıkma olanakları sınırlıdır. Bu durum, kadınların suçla karşılaşma ve suça karışma ihtimalini de azaltmaktadır. Ancak kırsal alanlardan kente göçle birlikte kadınların eğitim düzeyleri yükselmiş, ev dışında çalışma yaşamına katılımları artmıştır. Sosyal ve ekonomik açıdan daha eşit koşullara sahip olan kadınlar ve erkeklerin, yasal ya da yasa dışı benzer davranışlar sergilemeleri mümkün hâle gelmiştir. Örneğin, ev dışına çıkarak toplumsal yaşama katılan bir kadının, araba çalabilmesi için öncelikle araba kullanmayı öğrenmesi gerekmektedir (İçli, 1994; İçli, 2013).

Freda Adler'in kaleme aldığı *Sister in Crime: The Rise of the New Female Criminal* (1975) adlı çalışmasında, kadınların neden erkeklerle aynı suçları işlediğinden çok, bu suçları neden daha önce işlemedikleri ve neden şimdi işlemeye başladıkları sorularının sorulması gerektiğini vurgulamaktadır. Freda Adler, kadın suçluluğundaki artışı kadınların toplumsal konumlarında yaşanan dönüşümlerle ilişkilendirmektedir. Kadınların eğitim düzeylerinin yükselmesi, iş gücüne katılımlarının artması ve kamusal alandaki görünürlüklerinin çoğalması, onların erkeklerle benzer fırsat ve risk alanlarına erişimini mümkün kılmaktadır. Adler'e (1975) göre, kadınların erkeklerle aynı tür suçları işlemeye başlaması, ahlaki bir bozulmadan ziyade özgürleşme sürecinin bir sonucudur. Kadınlar her zaman benzer istek ve arzulara sahip olmuş; ancak bu istekleri gerçekleştirecek araçlara geçmişte sahip olamamışlardır. Bu araçlara erişimin artmasıyla birlikte kadınların daha önce ulaşamadıkları bazı suç

alanlarına erişebilmeleri mümkün hâle gelmiştir.

Adler'in (1975) yanı sıra Rita Simon da benzer sonuçlara ulaşmıştır. Rita Simon (1976) da benzer bir noktadan hareketle, kadın suçluluğundaki artışı kadın hareketinin yükselişiyle ilişkilendirir. Ancak Simon, Adler'den farklı olarak özgürleşmenin kadınları şiddet içeren suçlara yöneltmeyeceğini savunur. Simon'a göre (1976) kadınların iş gücüne katılımı, onlara özellikle maddi kazanç odaklı mülkiyet suçları ve beyaz yaka suçları (zimmet, dolandırıcılık vb.) için yeni fırsat alanları yaratmıştır. Dolayısıyla kadın suçluluğu, sadece özgürleşmenin bir sonucu değil, aynı zamanda yapısal fırsatların genişlemesiyle doğrudan ilişkilidir. Sonuç olarak hem Adler (1975) hem de Simon (1975), kadın suçluluğunun biyolojik faktörlerle değil, kadının toplumdaki sosyoekonomik konumunun dönüşümüyle değerlendirilmesi gerektiği konusunda birleşmektedir.

1.2.2. Feminist kriminoloji ışığında ekonomik teoriler

Feminist kriminoloji perspektifinden ekonomik teoriler; suçun nedenlerini sadece maddi yoksunlukla değil, bu yoksunluğu üreten ataerkil iktidar ilişkileriyle açıklar. Ataerkil sistem içerisinde kadınlara ve erkeklere toplumsal olarak farklı roller atfedilmektedir. Connell'in (1998) belirttiği gibi, toplumsal cinsiyet rejimleri mekânları ve rolleri keskin biçimde birbirinden ayırmaktadır. Bu çerçevede hegemonik erkeklik anlayışının etkisiyle kamusal alan büyük ölçüde erkeğin denetimine bırakılırken, kadınlar özel alanla, yani ev içiyle sınırlandırılmaktadır. Böyle bir mekânsal ayrım, yalnızca bir iş bölümü anlamına gelmemekte; aynı zamanda kadınların ekonomik, sosyal ve kültürel kaynaklara erişimini kısıtlayan bir iktidar ilişkisini de üretmektedir (Connell, 2019). Sancar'ın (2009) da vurguladığı bu mekânsal ayrışma, kadınların ekonomik kaynaklara erişimini kısıtlayarak onları erkeğe bağımlı kılan yapısal bir iktidar ilişkisi üretmektedir. Bu bağımlılık ilişkisi, kadın suçluluğunun karakterini yoksunluk ve fırsat olmak üzere iki farklı ekonomik düzlemde şekillendirmektedir.

Birinci düzlemde, suç ile ekonomik yapı arasındaki ilişkiyi kapitalist sistem bağlamında değerlendiren Bonger (1916), eşitsizlikler üzerine kurulu bu düzenin yarattığı işsizlik ve toplumsal gerilimin suça zemin hazırladığını belirtmektedir. Feminist bir okumayla bu durum, ekonomik özgürlüğü olmayan kadının yaşamını sürdürebilmek için suça yönelmesiyle sonuçlanmaktadır (Reckdenwald ve Parker 2008). Meda Chesney-Lind'in (2006) kesişimsellik (intersectionality) yaklaşımında vurguladığı gibi, yoksulluk ve ataerkil baskının kesiştiği noktada kadınlar için suç, bir hayatta kalma stratejisi hâline gelmektedir. Yoksulluk, ekonomik dışlanma ve ataerkil baskıların iç içe geçtiği koşulların kadınların adalet sistemiyle temasını şekillendirdiği vurgulanmaktadır. Özellikle cinsel ve fiziksel mağduriyet deneyimlerinin yoksullukla birleşmesi, bazı kadınların suça yönelme süreçlerinde belirleyici olabilmektedir. Ayrıca cezalandırma politikalarının ve medyadaki suç temsillerinin, ekonomik ve ırksal olarak dezavantajlı kadınları orantısız biçimde etkilediği ifade edilmektedir. Bu yaklaşım, kadın suçluluğunu bireysel sapmadan ziyade, yapısal eşitsizliklerin sonucu olarak değerlendirmektedir. Bu süreçte kadın, ekonomik yönden güçsüzlüğü ve hane halkı sorumluluğu nedeniyle genellikle maddi gelir odaklı suçlara itilmektedir (Bal, 2016; Koruculu, 2019).

İkinci düzlemde ise, kadının kamusal alana katılımıyla birlikte suçun niteliği yoksunluktan fırsata doğru evrilmektedir. Gelişmiş ülkelerde ve kent merkezlerinde kadın suç oranlarının artması, Adler (1975) ve Simon'un (1976) öngördüğü özgürleşme sürecinin bir yansımasıdır. İçli'nin (1994) belirttiği üzere; ürün çeşitliliğinin artması, kredi kartlarının yaygınlaşması ve alışveriş merkezleri gibi yeni tüketim alanlarının çoğalması, kadınlar için yeni fırsat yapıları oluşturmuştur. Dolayısıyla modern dünyada kadın suçluluğu; hem alt sınıflardaki yapısal yoksulluğun ve mağduriyetin bir sonucu (Bonger, 1916; Chesney-Lind, 2006), kamusal alana katılımın getirdiği yeni suç imkânlarının (İçli, 2013; Artuk ve Alaşahin, 2017) bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır.

2. DİJİTAL PLATFORM DİZİLERİNDE KADIN SUÇLULUĞU

Kriminoloji alanı, tarihsel olarak erkek merkezli bir yapı üzerine kurulmuş; kadın suçluluğu uzun süre biyolojik determinizm ya da geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine sapma üzerinden açıklanmıştır. 1970'lere kadar kadınların suç davranışları, erkekler için geliştirilmiş modellerle değerlendirilmiş; kadınlara özgü açıklamalar ise çoğunlukla cinsellik, bağımlılık ya da mağduriyet gibi indirgemeci varsayımlara dayanmıştır. 1980'lerden itibaren feminist kriminoloji, bu yaklaşımlara karşı çıkarak kadın suçluluğunu toplumsal, ekonomik ve yapısal koşullar içinde ele almaya yönelmiştir. Kadın suçluluğunu yalnızca cinsiyet üzerinden değil; sınıf, ırk, mağduriyet ve yapısal baskıların iç içe geçtiği bir çerçevede

ele almayı mümkün kılmaktadır. Medya temsilleri, bu karmaşık yapıyı ya yeniden üreten ya da sorgulayan anlatılar sunma potansiyeline sahiptir. (Pasolini, 2019). Parrot ve Parrot'un (2015) çalışmasının sonuçları Pasolini'nin (2019) yukarıda belirttiği medyada suç temsillerine ilişkin bu karmaşık yapıyı yeniden ürettiği fikrini desteklemektedir. Parrot ve Parrot (2015), 2010–2013 yılları arasında ABD televizyonlarında yayımlanan kurgusal suç dizilerinde cinsiyet ve ırk temsillerini inceleyen nicel bir analiz gerçekleştirmişlerdir. Araştırma, *Law & Order: SVU, Criminal Minds, NCIS* gibi popüler dizilerden seçilen 65 bölümde yer alan 983 karakteri analiz ederek suç ve şiddetin kimler tarafından işlendiği ve kimlerin mağdur olarak temsil edildiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmanın temel bulguları, televizyon suç dizilerinin ideal mağdur stereotipini güçlü biçimde yeniden ürettiğini göstermektedir. Buna göre beyaz kadınlar, diğer tüm cinsiyet ve ırk gruplarına kıyasla, suçun ve şiddetin mağduru olarak orantısız biçimde daha sık temsil edilmektedir. Beyaz kadın karakterler; cinayet, tecavüz/cinsel saldırı, ağır fiziksel zarar ve yabancı saldırgan tarafından saldırıya uğrama gibi durumlarda en yüksek risk grubunda gösterilmektedir. Çalışma, kadınların sistematik biçimde savunmasız, korunmaya muhtaç ve pasif mağdurlar olarak kodlanmasının altını çizer. Bu durum kadınların suç failliğini görünmez kılmaktadır. Ancak dijital platformlarda dizilerde kadın suçluların merkezî anlatı unsuru hâline gelmesi, hâkim temsil rejimine karşı önemli bir dönüşüme işaret etmektedir.

Netflix üzerinden uluslararası dolaşıma giren *Orange Is the New Black* (2013–2019), *Locked Up / Vis a Vis* (2015–2019), *La Casa de Papel / Money Heist* (2017–2021), *Good Girls* (2018–2021), *Killing Eve* (2018–2022) ve *Holy Family / Sagrada Familia* (2022–2023) gibi diziler, bu yerleşik temsil rejimini belirgin biçimde dönüştürmektedir. Bu yapımlarda, kadın karakterler yalnızca suçun ya da şiddetin mağduru olarak konumlandırılmamakta; aksine anlatının merkezinde yer alan, suçun planlanması ve icrasında etkin rol üstlenen aktif özneler olarak sunulmaktadır. Kadınların suçlu olmaları, onları anlatı dışına iten bir unsur olmaktan çıkarak ana hikâyeyi kuran temel bir dinamik hâline gelmekte; böylece kadın temsilleri mağduriyetin ötesine geçerek ahlaki, toplumsal ve duygusal boyutlarıyla ele alınan karmaşık öznelikler olarak yapılandırılmaktadır.

Orange Is the New Black, kadın mahkûmların gündelik yaşamlarını ve geçmiş deneyimlerini görünür kılarak kadın suçluluğuna ilişkin yerleşik algıları tartışmaya açmakta ve kadınların failliğini düşünmeye davet eder. Bunu yaparken de ironik bir ton ve kara komedi unsurlarını benimser. Dizi; uyuşturucu bağımlılığı, ruh sağlığı hizmetlerinin yetersizliği, bireylere yönelik ayrımcılık, annelik deneyimi ve yapısal eşitsizlikler gibi pek çok toplumsal sorunu görünür kılan bir dizidir. Gerçek bir yaşam öyküsüne dayanmasına karşın, beyaz ve orta sınıf bir karakter olan Piper Chapman'ın merkezî konumu nedeniyle "renk körü" bir bakış açısını yeniden ürettiği ve beyaz izleyici özdeşleşmesini öncelediği yönünde eleştirilmiştir. Bununla birlikte dizi, ilerleyen sezonlarda odağını diğer mahkûmların bireysel ve kolektif hikâyelerine kaydırarak Amerikan Hapishane-Endüstriyel Kompleksi'ne, özelleştirme politikalarına ve yapısal adaletsizliklere yönelik daha belirgin bir eleştiri geliştirmiş; marjinalleştirilmiş kadın deneyimlerini görünür kılarak temsilde çeşitliliğin önemini vurgulayan anlamlı bir anlatı alanı sunmuştur (Pasolini, 2019). Benzer şekilde Qutub ve arkadaşlarının (2021) çalışması, *La Casa de Papel* dizisinde kadın suçluların temsillerini inceleyerek bu dizide kadın karakterlerin suç anlatısı içinde nasıl konumlandırıldığını ortaya koymaktadır. Çalışmaya göre dizide yer alan Tokyo, Nairobi, Lisbon ve Mónica gibi kadın karakterler, suçun yalnızca edilgen unsurları olarak değil; eylemi yönlendiren, karar alma süreçlerinde belirleyici olan ve suçun asli failleri olarak temsil edilmektedir. Bu yönüyle dizi, kadın suçluluğunu geleneksel medyada sıkça rastlanan pasiflik, kandırılma ya da yalnızca mağduriyet üzerinden kurmamaktadır. Bu bağlamda *La Casa de Papel*, kadın suçluları güçlü ve etkin özneler olarak görünür kılarken toplumsal cinsiyet temelli çelişkileri tamamen aşamayan bir temsil yapısı sunmaktadır. Puig-Fontrodona ve Bou da (2025) gerçekleştirdiği çalışmada *La Casa de Papel (Money Heist)* dizisinin yanında *Locked Up (Vis a Vis)* ve *Holy Family (Sagrada Familia)* dizilerini incelemiştir. Puig-Fontrodona ve Bou (2025) çalışmasında, kadınların suçla kurduğu ilişkiyi özellikle annelik, güç ve ahlaki belirsizlik ekseninde yeniden düşünmeye açan anlatılar sunmaktadır. Bu dizilerde kadın karakterler, pasif mağdur ya da ikincil figürler olarak değil; suçun planlanmasında, yürütülmesinde ve meşrulaştırılmasında etkin roller üstlenen aktif failler olarak temsil edilmektedir. *Locked Up*'ta Zulema karakteri, hapishane bağlamında şiddet ve suçla iç içe geçmiş bir annelik figürü sunarken; *La Casa de Papel*'de Alicia Sierra, hamile bir polis olarak hukukun sınırlarını ihlal eden gri bir ahlaki konumda yer alır. *Holy Family* ise anneliği suç, kimlik gizleme ve kaçış anlatısı

üzerinden ele alarak "iyi anne/kötü anne" ikiliğini bozan bir temsil kurar. Puig-Fontrodona ve Bou (2025), bu üç dizi birlikte ele alındığında kadın suçluluğunun bireysel sapkınlık yerine toplumsal baskılar, yapısal eşitsizlikler ve öznel kararlarla şekillenen karmaşık bir süreç olarak temsil edildiğini belirtmektedir. Bu yaklaşım, Noble'ın (2025) *Cable Girls*, *La Casa de Papel (Money Heist)* ve *Intimacy* dizilerini kapsayan çalışmasıyla da kesişmektedir. Noble (2025), bu dizilerde kadın suçluluğunun ve toplumsal cinsiyet temelli deneyimlerin doğrudan suç failliği üzerinden değil, kadın anlatıcı sesi aracılığıyla daha insani bir boyuta ulaştığını; kadın karakterlerin konuşan, anlatıyı yönlendiren ve izleyiciyle empati kuran özneler olarak konumlandırıldığını göstermektedir. Bununla birlikte, bu temsil biçimleri kadın gücünü çoğu zaman bedensel ya da duygusal bedellerle koşullandıran çelişkili bir yapı da barındırmaktadır. Kadın suçluluğunun ses, anlatı ve empati üzerinden müzakere edildiği bu temsil hattı, bazı dizilerde daha radikal bir biçimde genişleyerek, kadın gücünü doğrudan şiddet ve ötekilik üzerinden kuran anlatılara evrilmektedir. Bu bağlamda *Killing Eve*, merkezî kadın karakterlerin geleneksel kadınlık normlarını reddederek şiddet ve ötekilik üzerinden nasıl güç kazandıklarını görünür kılmaktadır. Villanelle, Eve ve Carolyn; pasiflik, bakım verme ve empati gibi kadınlığa atfedilen özellikleri tersine çevirerek, kadınları marjinalleştiren kültürel anlatıları altüst etmektedir. Dizi, kadın gücünü bedensel dönüşüm, performans ve kimlik değişimi üzerinden ele alırken, bu güçlenmeyi aynı zamanda anormallik ve düzensizlikle ilişkilendiren muğlak bir temsil sunmaktadır. Bu yönüyle *Killing Eve*, kadınları itaatkâr bedenlere indirgemeye direnirken canavarlaşmış dişil imgeler aracılığıyla feminist temsillerin sınırlarını tartışmaya açan önemli bir örnek oluşturmaktadır (Miller, Atherton ve Hetherington, 2021).

Yukarıda söz edilen çalışmalar bütüncül olarak değerlendirildiğinde, çağdaş televizyon dizilerinde kadın suçluluğunun tekil ve sabit bir temsilden ziyade, ses, annelik, şiddet, güç ve ahlaki belirsizlik gibi farklı eksenler üzerinden müzakere edilen çok katmanlı bir anlatı alanı olarak kurulduğu görülmektedir. *Locked Up*, *La Casa de Papel*, *Holy Family*, *Cable Girls*, *Intimacy* ve *Killing Eve* gibi diziler, kadın karakterleri yalnızca mağduriyetle tanımlamak yerine, suçun öznesi olan, anlatının faili olarak anlatıyı yönlendiren ana figürler olarak konumlandırmakta; ancak bu güçlenme hâli çoğu zaman bedensel, duygusal ya da toplumsal bedelleri de beraberinde getirmektedir. Bu çerçeve, kadın suçluluğunun bireysel sapkınlık anlatılarından uzaklaşarak yapısal eşitsizlikler ve öznel kararlar bağlamında ele alındığı bir temsil dönüşümüne işaret etmektedir. Bu dönüşüm hattı, kadınların suçla gündelik hayat, annelik ve ekonomik zorunluluklar üzerinden ilişkilendiği anlatıları merkeze alan *Good Girls* dizisiyle birlikte yeni bir boyut kazanmaktadır. *Good Girls*, suçun olağanüstü ya da istisnai bir durum olmaktan çıkarak sıradan yaşam pratikleri içinde nasıl normalleştirildiğini göstermesi bakımından, bu bölümde tartışılan temsil rejimlerini tamamlayan önemli bir örnek sunmaktadır.

3. YÖNTEM VE ÖRNEKLEM

3.1. Yöntem

Görsel iletişim araçlarında kadın suçluluğunun nedenlerini ele alan bu çalışma, "Kadınlar neden suç işler?" sorusundan hareketle, seçilen görsel anlatıda kadın suçluluğunun nasıl kurulduğunu feminist kriminoloji perspektifi çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, çalışmanın kuramsal zemini, feminist kriminoloji içinde yer alan özgürleşme teorisi ile ekonomik temelli yaklaşımlara dayandırılmıştır. Kadın suçluluğu, bu yaklaşımlar ışığında yalnızca bireysel bir sapma ya da ahlaki bir zayıflık olarak değil; toplumsal cinsiyet rolleri, ataerkil yapılar ve ekonomik eşitsizliklerle iç içe geçmiş çok katmanlı bir süreç olarak ele alınmaktadır.

Bu kuramsal çerçeveyle uyumlu biçimde, çalışmada feminist çözümleme yöntemi benimsenmiştir. Feminist çözümleme, erkek egemen anlatı yapıları içinde kadınların nasıl temsil edildiğini, hangi anlatısal ve görsel stratejiler aracılığıyla görünür ya da görünmez kılındığını ortaya koymayı amaçlayan eleştirel bir yaklaşımdır (Kuhn, 1982). Feminist çalışmalar ve cinsiyet odaklı analizler, kadın ve erkeğin görsel medyada hangi kodlar, mitler ve anlatı kalıpları üzerinden inşa edildiğini; bu temsillerin toplumsal gerçekliği belirli ideolojik çerçeveler içinde yeniden ürettiğini varsayar (Murray, 2019).

Bu bağlamda feminist eleştirel yaklaşım, ana akım görsel anlatılarda kadınların çoğunlukla erkek bakış açısıyla kurgulanmasını ve kadının arzu nesnesi olarak konumlandırılmasını sorgularken (Kabadayı, 2004), feminist kriminolojinin özgürleşme teorisi kadın suçluluğunu ataerkil yapılara karşı

geliştirilen bir özneleşme ve direnme pratiği olarak değerlendirmektedir. Ekonomik temelli yaklaşımlar ise kadınların suçla kurduğu ilişkiyi yoksulluk, ekonomik bağımlılık, güvencesiz çalışma koşulları ve sınıfsal eşitsizlikler üzerinden açıklamaya olanak tanımaktadır. Bu nedenle çalışmada, feminist çözümleme yoluyla ortaya konan temsile ilişkin bulgular, kadın suçluluğunu hem özgürleşme dinamikleri hem de ekonomik zorunluluklar çerçevesinde ele alan bu kuramsal yaklaşımlar doğrultusunda birlikte değerlendirilmiştir.

3.2. Örneklem

Çalışmanın evrenini, görsel iletişim araçlarında suçu konu edinen film ve diziler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise kadın suçluluğunu görünür kılmayı amaçlayan ve anlatısını üç kadın karakterin suçla kurduğu ilişki üzerinden yapılandıran, Netflix'te yayımlanan *Good Girls* (2018) dizisidir. Dizi, araştırmanın amacıyla doğrudan örtüşmesi nedeniyle amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Amaçlı örnekleme, araştırmacının bilgi birikimi ve çalışmanın kuramsal çerçevesi doğrultusunda, araştırma sorularına en uygun yanıtları sunabilecek örneklerin bilinçli olarak belirlenmesine dayanmaktadır (Aziz, 2020). Bu doğrultuda çalışma, ana karakterlerinin suçlu kadınlardan oluşması nedeniyle *Good Girls* dizisiyle sınırlandırılmış ve dizinin Netflix'te yayımlanan dört sezonunun tamamı örnekleme dâhil edilmiştir. Bu çalışmada örneklemin tüm sezonları kapsayacak biçimde belirlenmesi, kadın suçluluğunun anlatı içerisinde zamansal süreklilik ve dönüşüm ekseninde izlenebilmesini sağlamak amacıyla tercih edilmiştir.

2018 yılında, Netflix'te yayımlanmaya başlayan ve dört sezon boyunca izleyiciyle buluşan *Good Girls*; suç, komedi ve dram türlerini bir araya getiren çok katmanlı bir anlatı sunmaktadır. Dizi, ekonomik ve toplumsal baskılar altında kalan üç kadının gündelik yaşamlarından suç dünyasına uzanan dönüşümünü merkezine almaktadır. Beth Boland, eşinin borçları ve sadakatsizliği nedeniyle ciddi bir maddi çıkmazla karşı karşıya kalırken; Annie Marks, boşanmış bir anne olarak çocuğunun velayeti için mücadele etmekte; Ruby Hill ise hasta çocuğunun tedavisi için acil biçimde paraya ihtiyaç duymaktadır. İçinde bulundukları ekonomik sıkışmışlık ve çaresizlik, bu üç kadını bir süpermarketi soymaya yöneltir. Ancak bu ilk suç eylemi, onları zamanla organize suç ağları, borç ilişkileri ve polis soruşturmalarıyla iç içe geçen daha karmaşık bir sürecin içine çekmektedir.

Bu yönüyle dizi, kadınların suça yönelmesini ani bir sapma ya da bireysel bir ahlaki zayıflık olarak ele almak yerine, aile içi sorumluluklar, ekonomik zorunluluklar ve ataerkil yapıların yarattığı baskılarla bağlantılı bir süreç olarak sunmaktadır. Çalışmada, dizide yer alan kadın karakterlerin suç davranışlarının feminist kriminoloji çerçevesinde özgürleşme teorisi ve ekonomik temelli yaklaşımlarla ilişkili biçimde kurgulandığı varsayılmaktadır. Bu nedenle *Good Girls*, kadın suçluluğunu hem özneleşme pratikleri hem de ekonomik zorunluluklar bağlamında tartışmaya açması bakımından, çalışmanın amaçlarıyla örtüşen bir örneklem olarak değerlendirilmiştir. Bu bağlamda analiz birimi, tekil sezon ya da bölümlerden ziyade, dizinin tümünde süreklilik gösteren anlatısal örüntüler, temalar ve karakter dönüşümleridir. Bulgular bölümünde yapılan değerlendirmeler, dört sezon boyunca tekrar eden ve pekişen bu anlatısal yapılar temelinde ele alınmış; sezona ya da bölüme özgü nicel bir ayrım yapılmamıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Toplumsal Cinsiyet Rejimine Bir Meydan Okuma

Good Girls dizisinin anlatısal çerçevesi, ilk sahnelerden itibaren ataerkil yapının kadınlara yüklediği geleneksel rolleri ve bu rollerin yarattığı yapısal gerilimi görünür kılacak biçimde kurulmaktadır. Açılış sekansında kadınların günümüzde her şey olabileceğine (CEO, yargıç, şampiyon) dair sunulan liberal söylem, Beth Boland'ın ev içi sorumlulukları, dört çocuğun yarattığı telaş ve mutfaktaki karmaşa ile kesintiye uğrar. Böylece kamusal alandaki eşitlik vaadinin, özel alandaki yoğun emek yükü ve Connell'in (2019) tanımladığı hiyerarşik toplumsal cinsiyet rejimi tarafından nasıl gölgelendiği açığa çıkar. Beth, Annie ve Ruby, başlangıçta bu düzenin kendilerine biçtiği fedakâr anne ve iyi eş kimliğini benimsemiş karakterlerdir. Feminist kriminoloji açısından bu temsil önemlidir; çünkü karakterlerin suça yönelişi bireysel bir ahlaki zayıflıktan değil, ataerkil sistemin yarattığı ekonomik bağımlılıktan ve bu dar alandan çıkma arzusundan kaynaklanmaktadır.

Bir başka sahnede ise Ruby'nin kızı Sara, "*Neden bu harika kadınların hiçbiri tarih kitabımda yok? Söyleyeyim: Her başarılı erkeğin ardında başarılı bir kadın vardır derler. Ben de bunun saçmalığın daniskası olduğunu söylüyorum. Anlattığım bu kadınların hiçbiri erkeklerin ardında durmadı; onların yanında durdu."* sözleriyle ataerkil toplumsal düzene karşı güçlü bir itiraz dile getirir. Bu çıkış, kadınların tarihsel olarak görünmez kılınmasına ve başarılarının erkeklerin gölgesinde tanımlanmasına yönelik doğrudan bir eleştiri niteliği taşır. Bu bağlamda dizide, kadınların suça karışması yalnızca yasal sınırların aşılması değil; iyi anne ve görünmez eş rollerini reddederek ataerkil düzene karşı bir karşı duruş geliştirme ve kendi özerkliklerini ilan etme süreci olarak anlam kazanmaktadır.

4.2. Hayatta Kalma Stratejisi Olarak Suç

Ataerkil düzende erkeğin temel sorumluluğu evin geçimini sağlamak olarak tanımlanırken, kadına biçilen rol ev işleri ve çocuk bakımıyla sınırlandırılmaktadır. Connell'in (2019) ifade ettiği üzere, toplumsal cinsiyet rejimleri kamusal ve özel alanı keskin biçimde ayırmakta; kamusal alanı büyük ölçüde erkekle, özel alanı ise kadınla özdeşleştirmektedir. Bu toplumsal iş bölümü içerisinde kadın, çoğu zaman ekonomik olarak erkeğe bağımlı bir konumda kalmaktadır. Ekonomik teoriler, bu tür bağımlılık ilişkilerinin ve ekonomik kırılganlık koşullarının, bireylerin suça yönelme riskini artırabildiğini ileri sürmektedir. Feminist kriminoloji perspektifinde ise kadınların ekonomik güçsüzlüğü, suçla kurdukları ilişkinin anlaşılmasında merkezi bir unsur olarak ele alınmaktadır. Bal'a (2016) göre kadın suçluluğunda temel belirleyicilerden biri, kadının kendisi ve çocukları için maddi gelir sağlama zorunluluğudur.

Good Girls dizisinde Beth Boland'ın eşi Dean'in evi ipotek ettirmesi ve kredi kartı limitlerini tüketmesi, Beth'i ani bir ekonomik krizle karşı karşıya bırakmaktadır. Evin kaybedilme riski ve çocuklarının düzeninin bozulma ihtimali, Beth'i maddi çözüm arayışına sürükler. Bu bağlamda Beth'in suça yönelimi, kişisel bir tercihten ziyade, içinde bulunduğu ekonomik çıkmazdan kurtulmaya dönük bir hayatta kalma gereksinimiyle ilişkilendirilmektedir.

Ruby'nin kızının böbrek tedavisinde kullanılan ilaçların yüksek maliyetiyle karşılaşması ve Annie'nin eski eşinin velayet davası açarak avukat tutmasını zorunlu hâle getirmesi, üç kadın üzerinde ciddi bir ekonomik baskı yaratmaktadır. Başlangıçta aralarında şaka olarak dile getirilen hırsızlık fikri, bu ekonomik zorunluluklar nedeniyle giderek gerçekçi bir seçenek hâline gelir. Beth'in, eşinin kendisini aldattığını ve evi ipotek ettirdiğini kesin olarak öğrenmesinin ardından marketi soyma kararını kendi iradesiyle alması, suçun kadınlar açısından bir hayatta kalma stratejisine dönüştüğünü göstermektedir. Chesney-Lind'e (2006) göre kadınların suçla kurduğu ilişki çoğu zaman yoksulluk, ekonomik dışlanma ve hayatta kalma gereksinimiyle bağlantılıdır. Nitekim dizide üç karakterin de işlediği ilk suç, ekonomik gerekçelere dayalı bir hırsızlıktır.

Kadın bir erkeğe doğrudan bağımlı olmasa dahi, ekonomik teori sosyoekonomik düzeyi düşük bireylerin suça yönelme olasılığının daha yüksek olduğunu ileri sürmektedir. Beth'in durumundan farklı olarak Annie ve Ruby kendi işlerine sahip olsalar da, gelirlerinin yetersizliği onları ekonomik açıdan kırılgan hâle getirmektedir. Ruby'nin kızının sağlık giderlerini karşılayamaması ve Annie'nin velayet sürecinde gerekli hukuki masrafları ödeyememesi, suça yönelmelerinde belirleyici olmaktadır. Bu çerçevede dizide kadınların suça karışması, bireysel ahlaki zayıflıkla değil; ekonomik kırılganlık koşullarında geliştirilen bir hayatta kalma pratiği olarak temsil edilmektedir.

4. 3. Kadın Dayanışması ve Karşı-Anlatı Olarak Suç

Leslie'nin Annie'yi belindeki dövmeden tanıyarak evine gelmesi ve onu cinsel ilişkiye zorlaması, ataerkil sistemde erkeklerin kadın bedeni üzerindeki hak iddiasını ve cezasızlık algısını göstermektedir. Market müdürü konumundaki Leslie, sahip olduğu erkeklik ve otorite pozisyonunu kullanarak Annie'yi hem tehdit etmekte hem de cinsel şiddet yoluyla denetim altına almaya çalışmaktadır. Feminist kriminoloji açısından bu sahne, cinsel şiddetin toplumsal cinsiyet temelli bir suç yapısına sahip olduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır.

Leslie'nin ikinci kez Annie'nin evine gelerek tecavüz girişiminde bulunması, kadının özel alanının dahi korunamadığını gösterirken, Beth'in elinde silahla müdahale ederek bu saldırıyı durdurması anlatı açısından kritik bir kırılma yaratmaktadır. Suçun çift yönlü boyutunu görünür kılan bu sahne, kadınların yalnızca mağdur konumunda bırakıldığı klasik Hollywood anlatılarından

ayrılmakta ve kadınlar arası dayanışmayı merkeze alan bir karşı-anlatı kurmaktadır. Bu bağlamda sahne, *Thelma & Louise* filmiyle doğrudan anlatısal ve ideolojik bir paralellik taşımaktadır. Rafter ve Brown'un (2022) belirttiği üzere, klasik Hollywood sinemasında tecavüz sahneleri çoğu zaman ya tamamlanmakta ya da erkek müdahalesiyle sonlandırılmaktadır. Buna karşılık *Thelma & Louise* filminde, tecavüz girişimi bir kadın tarafından engellenmektedir. *Good Girls* dizisinde de Leslie'nin Annie'ye yönelik cinsel saldırısı Beth'in müdahalesiyle durdurularak benzer bir feminist kırılma yaratılmaktadır. Bu durum, kadınların yalnızca korunmaya muhtaç özneler olmadığını, aksine aktif ve koruyucu roller üstlenebildiklerini göstermektedir.

Dizi yalnızca tecavüz girişimi sahnesiyle değil; kadın dostluğu, kadın suçluluğu ve ataerkil yapıda ezilen kadının bu yapıya karşı duruşu açısından da *Thelma & Louise* filmiyle benzerlikler taşımaktadır. Beth'in Leslie'yi yaraladıktan sonra onu evinin bahçesindeki ağaç evde saklaması, kadınların şiddete karşı verdikleri yanıtın dahi onları yeni bir suç eylemine sürükleyebildiğini göstermektedir. Feminist kriminoloji açısından bu durum, kadınların şiddete karşı geliştirdikleri direniş biçimlerinin çoğu zaman yeni bir suç süreciyle iç içe geçtiğini ortaya koymaktadır.

Dizi, kadın dostluğu ve suç eylemini merkeze alarak ataerkil sistemde ezilen kadınların yalnızca bireysel kurtuluş hikâyeleriyle değil, birlikte hareket etme zorunluluğuyla var olabildiklerini vurgulamaktadır. Beth'in Annie'yi koruması, Ruby'nin hem ahlaki hem de duygusal destek sunması ve kadınların ortak sırlar etrafında kenetlenmesi, feminist kriminolojinin önemle üzerinde durduğu kadın dayanışması kavramını görünür kılmaktadır. Bu dayanışma, suçun eşitsizlikler karşısında geliştirilen kolektif bir strateji olarak temsil edilmesine olanak tanımaktadır.

4. 4. Suç Yoluyla Güçlenme ve Öznellik Kazanımı

Ana karakterler, başlangıçta yaklaşık otuz bin dolar çalmayı planlarken soygun sonrasında yarım milyon dolara yakın bir parayla karşı karşıya kaldıklarını fark ederler. Bir markette, bu kadar yüksek miktarda paranın bulunması olağan değildir ve bu durum paranın yasa dışı bir kaynağa ait olabileceği şüphesini doğurur. Nitekim söz konusu para bir suç örgütüne aittir. Beth, alışverişten eve döndüğünde örgüt üyeleri tarafından evinde karşılanır ve parayı geri ödemeleri istenir. Ancak Annie paranın bir kısmını harcamıştır ve borcun tamamını karşılamak mümkün değildir.

Bu noktada örgüt, kadınlara borçlarına karşılık bir "iş" teklif eder. Kadınlar, Kanada'dan sahte para getirmekle görevlendirilir ve bu işi sorunsuz biçimde tamamlayarak parayı teslim ederler. Borçtan ve Leslie'nin yarattığı tehditten kurtulmalarına rağmen Beth'in suç örgütüyle bağını koparmak istememesi dikkat çekicidir. Beth'in kolyesini örgütün deposuna bırakması, suç dünyasıyla kurulan ilişkinin geçici bir zorunluluktan ziyade bilinçli bir tercihe dönüştüğünü göstermektedir.

Bu süreç, daha önce ele alınan ekonomik teori ile özgürleşme teorisi birlikte düşünüldüğünde anlam kazanmaktadır. Kadınların başlangıçta suça yönelmesinde yoksulluk, borçlar ve bakım yükünün belirleyici olduğu görülmektedir. Ancak anlatı ilerledikçe suç, yalnızca ekonomik bir zorunluluk olmaktan çıkarak farklı bir anlam kazanmaya başlar. Adler'in (1975) ve Simon'un (1976) vurguladığı gibi, kadınların kamusal alanda daha görünür hâle gelmeleri ve ekonomik ilişkiler içinde daha aktif rol üstlenmeleri, suç alanında da daha fazla yer almalarını beraberinde getirebilmektedir. Dizide kadınların suç örgütüyle tanışmaları, bu ağlar içinde sosyalleşmeleri ve yeni ilişkiler kurmaları, bu çerçeveyle örtüşmektedir. Beth'in suç üzerinden güç ve statü sağlayan kişilerle temas kurması, suçun kadınlar açısından yalnızca bir çıkış yolu değil, aynı zamanda güç kazandıran bir alan hâline geldiğini düşündürmektedir.

Kadınlar, daha sonra sahte parayı marketlerde alışveriş yapıp ürünleri iade ederek aklamaya karar verirler. Anne, ev kadını ve "sıradan" kadın kimlikleri sayesinde şüphe çekmeden hareket edebilmeleri, ataerkil sistemin kadınları zararsız ve tehlikesiz görmesinin suç açısından nasıl avantaja dönüşebildiğini ortaya koyar. Ancak çeteden aldıkları pay Ruby ve Annie için yeterli değildir. Daha fazla kazanç elde etmek isteyen kadınlar, çeteye daha büyük miktarlarda kara para aklamayı teklif ederler.

Süreç ilerledikçe kadınların özgüvenlerinin arttığı, suç eylemlerini daha planlı ve organize biçimde yürüttükleri görülmektedir. Kendileri gibi paraya ihtiyacı olan başka kadınları da sisteme dâhil etmeleriyle birlikte sosyal çevreleri genişler ve suç faaliyetleri büyür.

Ana karakterler ekonomik açıdan güçlendikçe, evin geçimi konusunda söz sahibi olan, karar alan

ve risk üstlenen bireyler hâline gelirler. Beth'in zamanla liderlik rolünü üstlenmesi, suçun kadınlar için geçici de olsa bir güçlenme ve öznellik alanı yarattığını göstermektedir.

4. 5. Kırılgan Dayanışma ve Kadınlar Arası Güç İlişkileri

Ataerkil düzenin yok saydığı ve marjinalleştirdiği kadınlar, bu düzene karşı verdikleri mücadelede çoğu zaman birlikte hareket etmek zorunda kalmaktadır. *Good Girls* dizisinde Beth, Annie ve Ruby arasındaki ilişki, feminist kriminolojinin de işaret ettiği gibi, kadın dayanışmasının hem güçlendirici hem de kırılgan bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Küçük yaştan itibaren birlikte büyüyen bu üç kadın; annelik sorumlulukları, ekonomik sıkışmışlık ve erkek şiddeti karşısında birbirlerine destek olmaktadır. Dayanışma yalnızca duygusal bir bağ olarak değil, aynı zamanda suç eylemleri içinde de somutlaşmaktadır.

Ancak bu birliktelik zamanla sarsılır. Ruby'nin federal ajan Turner'ın baskısı altında ses kaydı alarak delil toplamaya zorlanması, devletin cezalandırıcı mekanizmalarının kadınlar arasındaki bağı nasıl zayıflatabildiğini göstermektedir. Ruby'nin, Stan'den yalan makinesine bağlanacaklarını öğrendikten sonra Beth'in evinden plan dosyasını alması, suçun yalnızca bireyler arası ilişkilerle değil, devlet–birey ilişkisi bağlamında da şekillendiğini ortaya koymaktadır. Bu noktada Ruby'nin ihanet girişimi, ataerkil devlet baskısının yarattığı korku ve hayatta kalma kaygısıyla ilişkilidir.

Ruby'nin planı, Turner'a teslim etmeden önce Beth'e her şeyi anlatması ise dayanışmanın bütünüyle ortadan kalkmadığını göstermektedir. Beth ile Ruby arasında yaşanan gerilim, kadınlar arası ilişkilerin güç dengeleri, korku ve zorunluluklarla biçimlenebildiğini ortaya koyar. Daha sonra yeniden bir araya gelmeleri ve Turner'a karşı birlikte hareket etmeleri, kadınların erkek egemen adalet sistemine karşı kolektif biçimde direnebildiklerini göstermektedir.

Bu bağlamda *Good Girls*, kadın dayanışmasını sabit ve sorunsuz bir yapı olarak değil; çatışmalar, kırılmalar ve yeniden kurulan bağlar üzerinden temsil etmektedir. Kadınların birlikte hareket edebildikleri ölçüde güç kazandıkları görülmektedir. Bu temsil, feminist kriminolojinin kadınlar arası ilişkileri yalnızca destekleyici değil, aynı zamanda baskı ve direnç ekseninde dönüşen dinamik yapılar olarak değerlendiren yaklaşımıyla örtüşmektedir.

4.6. Annelik, Özneleşme ve Suç Arasındaki Gerilim

Eril düzende kadına atfedilen en önemli rol anneliktir. Bu anlayışa göre annelik; çocuğa bakmak, onu büyütmek ve koşulsuz sevgi vermekle özdeşleştirilmektedir. Böylece çocuklarla ilgilenme sorumluluğu öncelikle annenin görevi olarak tanımlanmaktadır (Kabadayı, 2004). Annie ve Ruby paraya ihtiyaç duyduklarında Beth'i hırsızlık yapmaya ikna etmeye çalışır. Beth, karşı çıktığında ise Annie'nin ona *"Nabzı bile atmayan köle ruhlu anneler gibisin."* demesi, toplum tarafından inşa edilen kadınlık rolünün merkezine anneliğin yerleştirildiğini göstermektedir.

Beth'in kocası Dean, otomotiv bayiliği yaparak ailenin geçimini sağlamaktadır. Beth ise pasif bir konumda kalmak istemez ve daha aktif bir yaşam sürme arzusundadır. Bu nedenle otomotiv bayisinin başına geçmek ister. Bir akşam yemeğinde, bayinin geleceği hakkında konuştuğunda Dean, Beth'i ciddiye almaz; bayilikten anlamayacağını, asıl görevinin annelik ve iyi bir eş olmak olduğunu vurgular. Ataerkil düzenlerde kadınların görevleri önceden belirlenmiştir: Kadın iyi bir anne, iyi bir eş olmalı ve ev ile ilgilenmelidir. Eve kapatılan kadınlar zamanla erkeklere bağımlı hâle gelirler. Ev işleri ve annelik dışında bir alanda var olamayan kadınlar, özgürlüklerini ve eşitliklerini de kaybetmektedir (Sancar, 2020).

Buna karşılık Beth, ataerkinin çizdiği bu sınırları kabul etmez. Şirketin başına geçer ve evi, çocukları Dean'e bırakır. Beth şirkette işleri başarılı bir biçimde yürütürken, Dean hem çocuklara hem de eve yetişmekte zorlanır. Beth işten döndüğünde ise yine evi toparlamak zorunda kalır. Bu durum, bakım emeğinin hâlâ büyük ölçüde kadına ait görüldüğünü ortaya koymaktadır.

Kadının suç işlemesine yönelik en güçlü engellerden biri anne olmasıdır (Artuk ve Alşahin, 2017). Çocuklara karşı duyulan sorumluluk ve ev içine hapsedilme durumu, kadının suçtan uzak tutulmasına hizmet eder. Dean, Beth'in hırsızlık ve para aklama gibi suçlara karıştığını öğrendiğinde ondan bu işleri bırakmasını ister. Beth ise çocukların eğitimi için paraya ihtiyaçları olduğunu söyleyerek itiraz eder. Bunun üzerine Dean çocukları da alarak evi terk eder. Ailesini kaybeden Beth, özellikle çocuklarını

kaybetmeyi göze alamadığı için suç işlemeyi bırakır ve eski hayat düzenine geri döner. Yeniden yalnızca ev ve çocuklarla ilgilenmeye başlar.

Beth, çocuklarının arkadaşlarının anneleriyle vakit geçirse de bu ortama ait hissetmez. Hiçbir konuda ortak noktaları yoktur. Birlikte alışverişe gittiklerinde dahi küçük bir ruj çalar. Beth, çocukları için suç işlemeyi bırakmış ve yeniden tüm emeğini eve ve çocuklara yöneltmiştir. Ancak bu hayatın onu mutsuz ettiğini fark eder ve tekrar suç işlemeye karar verir. Dizinin başlarında çocuklara ve eve yetişemeyen Beth, artık otomotiv şirketi ve para aklama işleri nedeniyle çocuklarına vakit ayıramaz, onlara uyurken notlar bırakır.

Dean, Beth'ten Rio ile yürüttüğü işleri ve suç faaliyetlerini bırakmasını istediğinde Beth, "*Bir işte gerçekten iyi olmak bana iyi geliyor."* der. Daha önce Beth'in asla başaramayacağını ve asıl görevinin annelik olduğunu savunan Dean, bu kez onun otomotiv işinde de başarılı olduğunu kabul eder. Böylece suç, ev içi rollerle ve özellikle annelikle çelişen bir eylem olmaktan çıkarak bu rollerin sürdürülebilmesi için kullanılan bir araca dönüşür. Dizinin başında ekonomik gerekçelerle suça yönelen Beth için suç artık aynı zamanda haz veren ve güçlendirici bir deneyim hâline gelmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Kriminoloji, suçu, suçluyu ve suçun ortaya çıkış nedenlerini inceleyen; aynı zamanda suçun önlenmesine yönelik çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlayan disiplinler arası bir bilim dalı olarak suçu bireysel, toplumsal ve yapısal boyutlarıyla ele alarak kapsamlı açıklamalar üretmeyi hedefler. Feminist kriminoloji ise, geleneksel kriminoloji yaklaşımlarının erkek merkezli bir perspektife sahip olduğunu ve ataerkil toplum yapısı içinde kadınların gerek toplumsal yaşamda gerekse akademik çalışmalarda ikincil konumda bırakıldığını ileri sürer. Bu yaklaşım, özellikle kadınların suçluluğu ve mağduriyet deneyimleri üzerine yoğunlaşır.

Feminist kriminoloji kapsamında geliştirilen özgürleşme temelli yaklaşım, kadınların suç davranışlarının toplumsallaşma süreçleriyle yakından ilişkili olduğunu savunur. Bu görüşe göre kadınların kamusal alandaki görünürlüğü ve sosyal etkileşimlerinin artması, suçla temas olasılıklarını da artırabilmektedir. Feminist kriminolojide yer alan bir diğer yaklaşım olan ekonomik temelli açıklamalar ise, kadınların ataerkil düzende ekonomik açıdan bağımlı ve güvencesiz konumda bulunmalarının, suça yönelmelerinde belirleyici bir rol oynadığını ileri sürmektedir.

Good Girls dizisi, feminist kriminolojinin bu iki kuramsal yaklaşımı doğrultusunda incelenmiştir. Yapılan çözümlemede, dizide ekonomik temelli açıklamalar ile özgürleşme temelli yaklaşımların açık biçimde temsil edildiği görülmektedir. Anlatıda kadın karakterleri suça iten temel unsurun ekonomik yetersizlikler olduğu dikkat çekmektedir. Maddi sıkıntılar nedeniyle ilk suç deneyimlerini yaşayan kadınlar, ekonomik baskıların suç davranışını tetikleyebileceğini ortaya koyan yaklaşımlarla örtüşen bir tablo sunmaktadır.

İlk suç deneyiminin ardından kadınların suç çevreleriyle temas kurmaları ve bu çevreler içinde giderek daha fazla sosyalleşmeleri, özgürleşme temelli yaklaşımın öne sürdüğü biçimde yeni suç pratiklerine yönelmelerine zemin hazırlamaktadır. Kadınların sosyal ağlarının genişlemesi, suçla temas imkânlarını artırmakta; bu durum da daha organize ve süreklilik gösteren suç faaliyetlerine geçişi beraberinde getirmektedir. Dizide, market soygununun ardından suç örgütleriyle bağlantı kuran kadınların sahte para basmaya başlamaları, bu sürecin somut bir örneği olarak sunulmaktadır.

Ataerkil toplum yapısında kadınlara çoğunlukla ev içi rollerin ve bakım emeğinin atfedildiği görülmektedir. Dizinin ana karakterleri de başlangıçta bu rollerle sınırlandırılmış bir yaşam sürmektedir. Ancak yaşadıkları ekonomik sıkıntılar, onları bu sınırları aşmaya ve suç işlemeye yöneltmektedir. İlk suç deneyimi, kadınlar açısından yalnızca maddi bir kazanım değil, aynı zamanda içinde bulundukları kısıtlayıcı yaşam koşullarını sorgulamaya başladıkları bir kırılma noktası oluşturmaktadır.

Kadın karakterlerin suç yoluyla elde ettikleri görece özgürlük, zamanla hem bu özgürlüğü koruma isteği hem de ailelerine karşı duydukları sorumluluk nedeniyle sürdürülmektedir. Bu bağlamda suç, yalnızca zorunluluktan başvurulan bir eylem olmaktan çıkarak kadınların toplumsal rollerle pazarlık ettikleri bir araca dönüşmektedir. Dizi, kadınları edilgen mağdurlar olarak değil; koşullar karşısında strateji geliştirebilen özneler olarak temsil etmektedir.

Feminist kriminoloji perspektifinden değerlendirildiğinde *Good Girls*, ataerkil yapının bir yandan kadınları suça iten koşulları ürettiğini, diğer yandan kadınların bu yapının sınırlarını aşmak için suçu araçsallaştırabildiklerini ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında elde edilen bulgular, feminist kriminolojinin sunduğu kuramsal çerçevenin görsel anlatıların çözümlemesinde güçlü ve açıklayıcı bir zemin sağladığını göstermektedir. Ayrıca araştırmanın bulguları doğrultusunda kadın suçluluğunun tek boyutlu biçimde ele alınamayacağı; toplumsal cinsiyet, ekonomik koşullar ve bireysel deneyimlerin iç içe geçtiği çok katmanlı bir süreç olarak değerlendirilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Etik Beyan: *Bu çalışmada etik kurul onayı gerektiren herhangi bir uygulama yapılmamıştır. Aksi bir durumun tespiti hâlinde Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp tüm sorumluluk çalışmanın yazarlara aittir.*
Yazar Katkı Beyanı: *1. yazarın katkı oranı %30, 2. yazarın katkı oranı ise %30, 3. Yazarın katkı oranı %40'tır.*
Çıkar Beyanı: *Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.*

Ethics Statement: *This study did not utilize any practices that would require an ethical declaration. Should a contrary finding occur, Beykent University Journal of Social Sciences assumes no responsibility; all responsibility rests with the authors.*
Author Contributions Statement: *1st author's contribution rate 30 %, 2nd author's contribution rate 30 %, 3rd author's contribution rate 40%.*
Conflict of Interest: *There is no conflict of interest among the authors.*

KAYNAKÇA

Adler, F. (1975). Sisters in crime: The rise of the new female criminal. McGraw-Hill.

Adler, F., Laufer, W. S., ve Mueller, G. O. (2016). Criminology. McGraw-Hill Education.

Artuk, M. ve Alşahin, M. (2017). Kriminoloji. Adalet Yayınevi.

Bal, H. (2016). Suç sosyolojisi. Sentez Yayıncılık.

Aziz, A. (2020). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri ve teknikleri. Nobel Akademik Yayıncılık.

Bonger, W. A. (1916). Criminality and economic conditions (H. Horton, Çev.; E. Lindsey, Ed.). William Heinemann. (Orijinal çalışma 1905)

Connell, W. R. (1998). Toplumsal cinsiyet ve iktidar. (Çev: C. Soydemir). Ayrıntı Yayınları.

Connell, R. W. (2019). Erkeklikler (Çev: N. Konukçu). Phonix Yayıncılık.

Cullen, F. T., Lilly, J. R., ve Ball, R. A. (2019). Criminological theory: Context and consequences. Sage Publications.

Curtin, M. (2009). Matrix media. G. Turner ve J. Tay (Ed.), Television studies after TV: Understanding television in the post-broadcast era (s. 9–19) içinde. Routledge.

Chesney-Lind, M. (2006). Patriarchy, crime, and justice: Feminist criminology in an era of backlash. *Feminist Criminology*, 1(1), 6–26. https://doi.org/10.1177/1557085105282893

Daly, K. ve Chesney-Lind, M. (1988). Feminism and criminology. *Justice Quarterly*, *5*(4), 497–538. https://doi.org/10.1080/07418828800089871

Demirbaş, T. (2005). Kriminoloji. Seçkin Yayıncılık.

Dolu, O. (2012). Suç teorileri. Seçkin Yayıncılık.

Dönmezer, S. (1981). Kriminoloji. Fakülteler Matbaası.

Hagan, J., Gillis, A. R., ve Simpson, J. (1985). The class structure of gender and delinquency: Toward a power-control theory of common delinquent behavior. *American Journal of Sociology*, *90*(6), 1151–1178. https://doi.org/10.1086/228206

Horeck, T. (2019). Justice on demand: True crime in the digital streaming era. Wayne State University Press.

İçli, T. G. (1994). Kriminoloji. Bizim Büro Basımevi.

İçli, T. G. (2013). Kadın suçluluğu. Seçkin Yayıncılık.

İlbars, Z. (2007). Suç antropolojisi: Kadın ve suç. Antropoloji, *22,* 1–13.

Kabadayı, L. (2004). Toplumsal cinsiyet ve film: 90'lı yıllarda ABD, İspanya, Hong Kong ve Türk sinemasında üretilen filmlerde toplumsal cinsiyet olgusunun feminist yaklaşımla incelenmesi (Yayımlanmamış doktora tezi). Ege Üniversitesi.

Kuhn, A. (1982). Women's Pictures Feminism and Cinema. Routledge & Kegan Paul.

Koruculu, I. (2019). Kriminolojide kadın suçluluğunu açıklayan yaklaşımlar. On İki Levha Yayıncılık.

Köksal, A. (2015). Kadın suçluluğu. S. Y. Sancar (Ed.), Kriminoloji yazıları (s. 281–341) içinde. Savaş Yayınevi.

Miller, A., Atherton, C., ve Hetherington, P. (2021). Agents of chaos: The monstrous feminine in Killing Eve. *Feminist Media Studies*, *23*(4), 1802–1818. https://doi.org/10.1080/14680777.2021.1996423

Milosavljević, I. ve Simeunović Bajić, N. (2025). The impact of Netflix and video streaming services on changes in distribution, production, and audience of television series. *Društvene i humanističke studije*, *10*(1), 763–784. https://doi.org/10.51558/2490-3647.2025.10.1.763

Murray, T. (2019). Studying feminist film theory. Auteur Publishing.

Muş, E. (2016). Kriminoloji: Suç teorileri ve uygulamalar. Karınca Yayınevi.

Noble, F. (2025). #Cuéntalo: Feminist voice(over) in Spanish Netflix series Cable Girls, Money Heist, and Intimacy. *European Journal of Cultural Studies*, *28*(1), 1–17. https://doi.org/10.1177/13675494251376106

Tosun, Ö. (2011). Suç ve kadın. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, *33*(3–4), 27–44.

Parrott, S. ve Parrott, C. T. (2015). U.S. television's "mean world" for white women: The portrayal of gender and race on fictional crime dramas. *Sex Roles*, *73*(1–2), 70–82. https://doi.org/10.1007/s11199-015-0505-x

Pasolini, A. (2019). Heroes or villains? Investigating intersectional female identities in Orange Is the New Black. Fuori verbale / Entre mamparas / Hors de propos / Off the Record, *22*, 258–278.

Rafter, N. ve Brown, M. (2022). "Bırak gitsin": feminist kriminoloji ve Thelma & Louise (H. Akdağ, Çev.). Y. Ünver, H. Akdağ ve K. Öz (Ed.), Kültür, kriminoloji sinemaya gidiyor: Suç teorisi ve popüler kültür (s. 208–226) içinde Adalet Yayınevi.

Puig-Fontrodona, L. ve Bou, N. (2025). Resistances to institutional motherhood: Najwa Nimri in Spanish serial fiction. *L'Atalante. Revista de estudios cinematográficos*, *40*, 95–108.

Reckdenwald, A. ve Parker, K. F. (2008). The influence of gender inequality and marginalization on types of female offending. *Homicide Studies*, *12*(2), 208–226. https://doi.org/10.1177/1088767908314270

Sancar, S. (2020). Türk modernleşmesinin cinsiyeti. İletişim Yayınları.

Sancar, S. (2009). Erkeklik imkânsız iktidar: Ailede piyasada ve sokakta erkekler. Metis Yayınları.

Simon, R. (1976). American women and crime. The Annals of the American Academy of Political and Social Science, 423, 31–46.

Sokullu Akıncı, R.F. (2018). Kriminoloji. Beta Basım Yayım.

Tappan, P. W. (1960). Crime, justice and correction. McGraw-Hill.

Qutub, A., Marie, D., Meer, S., ve Alkurdi, A. (2021). Netflix and crime: Identification with the characters of La Casa de Papel. *IAFOR Journal of Arts & Humanities*, *8*(1), 5–19. https://doi.org/10.22492/ijah.8.1.01